

den hidtil oppebaarne Afgifts Størrelse, hvorfra man kan drage nogen Slutning, og det er Sammenligningen mellem den Erstatning, der blev indrømmet Cieren af Korsholms-Barderne paa den ene Side og paa den anden Side den Erstatning, der er tilbudt Cieren af Egense Klosters Barder.

Naar den ærede Rigsdagsmand har anført, at det skulde være aldeles afgjørende, at det ved en kongelig Resolution var antaget, at de Bedkommende ikke kunde saae Spørgsmaalet afgjort ved Domstolene, da kan jeg ikke antage dette Spørgsmaal for absolut afgjort ved een eller to kongelige Resolutioner, eller med andre Ord, jeg kan ikke antage, at dette kunde forhindre de Bedkommende fra at indkomme med et fornyet Andragende, og derefter at faae en saadan Resolution forandret; netop det Samme er skeet i det Tilfælde, som jeg tillod mig eksempelvis at nævne, nemlig i Sagen om Hjortespringsgaardene, hvor det paa det Bestemteste gjentagne Gange var antaget, at det var en Sag, der ikke hørte under Domstolenes Afgjørelse, da det vedrørte Kongens Beskatningsret, ligesom det endog saa med Hensyn til sine Følger antoges for farligt at indrømme en saadan Afgjørelse af denne Sag; men paa de Roeskilbste Stænders indtrængende Andragende om, at Spørgsmaalet, paa Grund af den privatretlige Character, som Forholdet tildeels havde, maatte afgjøres ved Domstolene, blev dette dog tilladt ved en senere kongelig Resolution. Naar den ærede Rigsdagsmand har antaget, at Bevillingen fra 1685 skulde vise, at det ene og alene var til Bardernes Bedligholdelse, at Afgiften skulde tjene, saa er det jo ganske vist, at denne Bevilling, som alle andre Bevillinger af lignende Art, vel nærmest havde til Formaal, at Afgiften skal tjene til vedkommende Indretnings Vedligholdelse; men det er ligesaa vist, at det ved slige Bevillinger er forudsat og nødvendigtvis maa være forudsat, at de tillige medførte en passende Fordeel for den Berettigede. Hvad i al Verden skulde bevæge nogen Mand til at paatage sig at holde saadanne Indretninger vedlige paa sin Grund, og selv at ansøge det Offentlige om, at Saadant maatte blive ham overdraget, naar han alene fik Godtgjørelse for sine Om-

kostninger? Det er ogsaa af Regjeringen selv ved de anførte senere Resolutioner paa det Bestemteste erkjendt, at det var en saadan lucrativ Rettighed, for hvilken der burde gives en billig Erstatning. Forsaa vidt der nu ikke blot handles om, hvorvidt det bør tilstedes, at Sagen kommer for Domstolene, hvilket jo staaer som det ganske subsidiaire Punkt, men ogsaa om Erstatningens Størrelse, forekommer det os, at der allerede af den sidste Grund er Anledning til at henvisse Andragendet til Ministeriet. Naar det fremdeles er paaberaabt, at Barderne vare blevne aldeles unyttige, kan dette vel indrømmes, fordi det er anført i den citerede Fremstilling i Ny Collegialtidende, som det maa antages, efter Indberetning af Sagskyndige; men det bliver derved ikke gjendrevet, hvad jeg tillod mig ved mit første Foredrag at udhæve, at dette Resultat synes at være fremkommet derved, at man, som det synes, uden først at forhandle med Cieren af Egense Klosters Barder, tillod en anden Mand at anlægge andre Barder ud for Klosterets Grund og deraf at oppebære en Afgift, som man nu har seet sig nødt til at indløse med en forholdsviis større Erstatning end den, man vil indrømme Cieren af Egense Klosters Barder.

Jesperfen: Hvad den formelle Side af Sagen angaaer, med Hensyn til hvorvidt den kongelige Resolution maa være den afgjørende, skal jeg henholde mig til, hvad der er udtalt af den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 4de District (Damfær); men, da ogsaa Sagens Realitet er bleven temmelig stærkt bragt paa Bane, vil jeg tillade mig derom at udtale et Par Ord. Jeg troer, at det ligger ganske i Sagens Natur og maa ligge i enhver fornuftig Lovgivning, at Staten ikke vil beskaffe Private til Fordeel for andre private Mænd; de Afgifter, der paabydes, maae have til Formaal at tjene til at dække saadanne Udgifter, som ere til Nytte for det Almindelige; det vilde være den største Grad af Uretfærdighed, om man gav Love, hvorved man beskattede enkelte Mænd, ikke for at Staten eller det Almindelige, men for at en anden privat Mand skulde nyde Fordeel deraf. Disse Barder blev det oprindeligt indrømmet Cieren af Egense Kloster at sætte, fordi han sagde, at det var